

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ PEST-АНАЛІЗУ В ПЛАНУВАННІ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

На діяльність будь-якої організації впливає певний комплекс факторів. Дослідження зовнішніх факторів не менш важливе, ніж внутрішніх, оскільки на них, зазвичай, неможливо вплинути. З метою вивчення зовнішнього середовища використовують PEST-аналіз, який передбачає ретельне вивчення кожної складової за тими визначеними критеріями, що є важливими для організації. Цей метод допомагає дослідити вплив макросередовища на організацію шляхом аналізу політичних (P), економічних (E), соціально-культурних (S) і технологічних (T) факторів і використовується для оцінки поточного стану, прогнозування, та буде особливо актуальним, якщо у макросередовищі з якоїсь причини відбуваються значні зміни.

В умовах повномасштабного воєнного вторгнення росіян в Україну сфера освіти зазнала значних змін, на неї вплинули саме ті чинники, які аналізують в PEST-аналізі: і політичні, і економічні, і соціально-культурні, і технологічні.

Хоча освітній процес і не припинився, тепер він має відбуватися у специфічних реаліях, які впливають на всі його елементи і складові. Внаслідок небезпеки для здоров'я і життя деякі здобувачі освіти, їхні батьки, педагоги вимушено змінили місце проживання, деякі заклади освіти частково або повністю зруйновані. В таких умовах PEST-аналіз допомагає зорієнтуватися, наскільки освітній продукт затребуваний в суспільстві, які саме його особливості або нові форми і методи зацікавлять споживачів освітніх послуг. Як ці фактори вплинуть на майбутню діяльність освітнього закладу.

З метою удосконалення системи мотивації в закладі освіти доцільно брати до уваги фактори зовнішнього середовища, адже персонал, людські ресурси знаходяться під постійним впливом зовнішніх чинників, що впливають на людину. PEST-аналіз представляє поточний стан важливих для діяльності закладу освіти чинників, а також допомагає зробити прогноз, отримати чітку картину, згідно з якою можливо планувати подальші дії, стратегію розвитку освітньої установи.

Кожен навчальний заклад створює особливе мотиваційне середовище, яке є концепцією умов, що сприяють трансляції зовнішнього соціокультурного досвіду взаємодії зі світом у внутрішню програму дій та

поведінки, фактором внутрішнього та зовнішнього розвитку педагогічного працівника. Елементи PEST-аналізу, які доцільно врахувати для визначення напрямків удосконалення системи мотивації в закладі освіти, представлено в таблиці 1.

Таблиця 1 - Елементи PEST-аналізу

Напрямки зовнішнього середовища	Чинники (критерії) для вивчення	Зміст, характеристики критеріїв для закладу освіти
Політичні (Political)	Політична ситуація в державі та в світі. Вплив держави на сферу діяльності організації.	Нормативно-правова база України, що регулює професійну діяльність працівників освіти. Сфера освіти в умовах воєнного стану. Політично-правова підтримка держави учасників освітнього процесу.
Економічні (Economic)	Рівень доходів громадян; показники інфляції; зайнятість та безробіття; динаміка ВВП; коливання курсу валют; вартість ресурсів, рівень економічного розвитку	Економічний стан та тенденції в освіті. Формування системи освіти як ринкової галузі.
Соціально-культурні (Social)	Демографічна ситуація; динаміка споживчих інтересів; особливості менталітету, норми, цінності середовища; рівень освіченості громадян, ступінь професійної освіти.	Базові цінності населення; тенденції способу життя. Комунікація із ЗМІ. Реклама та зв'язки з громадськістю. Етнічні, релігійні умови. Соціально-психологічні програми підтримки учасників освітнього процесу в масштабах країни
Технологічні (Technological)	Можливості інновацій для бізнесу; політика держави в сфері інформаційних технологій та цифровізації, використання продуктів електронного бізнесу, можливості доступу до сучасних розробок	Розробка новітніх технологій для можливості працювати дистанційно. Фінансування інформаційних та комунікаційних технологій. Впровадження та розвиток інформаційно-комп'ютерних технологій.